

Ipraksis nyhetsbrev

Nr 4/23

Lederhylet

Julen står for døren. Rosenkrantz gate 7 er julepyntet med trær - både her og der.

Det er knakende fullt i bygget og det er så vidt det er blund på gårdens øyne en kort stund før morgengry. Så er en ny dag i gang, med mennesker som flyter inn og ut av trapper og rom i alle etasjer.

Jeg har hatt gleden av å hospitere noen dager som hjelpelærer på en av yrkesskolene i Oslo, i tømrerfaget. Hensikten med dette er å bli kjent med elever og lærere som står i yrkesutdanningens VG1 og VG2 hver dag. Videre er mitt ønske å trekke inn andre «hjelpelærere» som politikere, forskere eller journalister som bestemmer over, forsker på eller skriver om yrkesfag for å øke forståelsen av hva som skjer på en yrkesskole i dag. Mange av disse har enten aldri vært der, eller vært der for mange år siden. Det er mye å lære av å gjøre.

Det har vært en flott høst og for å nevne noe har det vært LAGVIS utstilling, «Mitt Håndverk»-fotografering, tenketankturer med gjester i Grefsenkollen, Håndverkskonferanse med Sparebankstiftelsen og fag- og svennebrevutdeling i Oslo Rådhus.

Hilde og jeg ønsket at vår gamle smed, Einar Jørgensen, som har fulgt fag- og svennebrevutdelingene i omtrent 70 år skulle få dele ut et svennebrev i smedfaget i rådhuset. Det gikk ikke slik vi ville. Da vi tok kontakt, var smeden dessverre gått bort.

Dette var veldig leit, og minner oss om at like viktig som før er det - å smi mens jernet er varmt. God jul!

Foto: Frank Holtschlag

Oktober - Malerfaget

«Jeg har mest erfaring fra malerfaget, og det nærmer seg nå sort belte i amatørklassen. Det har blitt mye maling av hytte og hus gjennom årene. Nå blir det aldri så bra som en profesjonell ville ha gjort det, men jeg liker arbeidet – Det er fysisk krevende og veldig tilfredsstillende»

Løpedronning og bioingeniør – Ingrid Kristiansen

Foto: Frank Holtschlag

November - Murerfaget

«Jeg valgte murer fordi jeg vet at det er et yrke det er stort behov for fremover. Murer er dessuten en av jobbene jeg tror der er vanskelig å erstatte med en datamaskin. Du får jobbe både inne og ute – og så får du brukt kroppen på jobb hver dag»

Forsknings- og høyere utdanningsminister – Sandra Borch

Foto: Frank Holtschlag

Desember - Gullsmedfaget

«Jeg valgte gullsmedfaget fordi jeg synes det er gøy å være kreativ og arbeide med hendene. I tillegg er det et fag som ikke er så kjent og vanlig å velge som utdanningsløp»

Skuespiller i NRK-serien «VGS» og elev på Gull- og Sølvmed-linjen på Edvard Munch VGS – Mina Sofie Widerberg

«Mitt håndverk»

Oslo Håndverks- og Industriforening (OHIF) har siden organisasjonen ble stiftet arbeidet med rekruttering til yrkesfag. Arbeidet foregår noen ganger i bratt motbakke, spesielt i Oslo.

Manglende kontakt med fag og fagarbeidere gjør at veldig mange ungdommer mangler referansepunkter og gode forbilder.

Hva skjer om ordføreren, andre politikere, næringstopper, advokater, artister, influensere og andre profilerte personer tar på seg arbeidstøy. Ser vi annerledes på dem?

Dette eksperimentet ønsker vi å prøve. Hver måned spør vi en kjent person om å velge seg ett av foreningens fag, ta på seg arbeidstøy og la seg avbilde i sine egne omgivelser. Prosjektet "Mitt håndverk" ble sparket i gang med et innlegg i Dagsavisen i januar 2023: «Klær skapet folk – Ja, men klær skaper ikke mennesker».

Disse tre flotte menneskene har stilt opp for foreningen i oktober, november og desember. Ingrid Kristiansen, Sandra Borch og Mina Sofie Widerberg har alle uttrykt viktigheten av håndverk og yrkesutdanning, kreativitet og nytenking. Tusen takk til dere alle <3

En ekstra takk går også til de som stilte rekvisita og bekledning til «håndverkerne» våre: Lars Erik Strand og Knut Fjeld.

Da er vi til veis ende med dette morsomme, uhøytidelige og viktige prosjektet. Viktig for å fremme og synliggjøre menneskene under arbeidsklærne, uansett hvem de er eller hvor de kommer fra. Vi gjør alle en viktig jobb for det store fellesskapet.

Håndverkernes Tenketank

20. og 24. oktober inviterte OHIF til Håndverkernes Tenketank.

«En tenketank eller en tankesmie skal gi råd, utvikle og formidle ideer om politikk, næringsliv og samfunnsspørsmål».

OHIF er stadig på jakt etter nye stier å gå, se landskap fra nye vinkler og møte mennesker på som kan fortelle om hvordan utsikten er - fra der de står.

Dette var første gang foreningen forsøkte seg på dette prosjektet, og invitasjonen gikk ut til noen «kloke hoder» som på en eller annen måte har samarbeidet eller vært i kontakt med foreningen det siste året – OHIF inviterer rett og slett deltagerne til en «blind-date» med andre som engasjerer seg for arbeidsliv, politikk, håndverk, yrkesutdanning og bålbrekking (uten bål – ingen pølse) – Dette for å løse høstens- og vinterens utfordringer.

Politikere ble også invitert, men de to som var påmeldt falt fra i siste sekund. En med matforgiftet – og den andre møtte opp på feil «kolle».

Oppmøte var utenfor Grefsenkollen Restaurant, og deretter gikk turen inn i skogen hvor deltagerne fikk en innføring av vår styreleder Bjørn-Gunnar Eliassen i sammenhengen mellom saktevokst skog og høy materialkvalitet.

For å dra en linje mellom boligutbyggingen i Oslo og bolignøden etter krigen var vi en tur innom «Uteliggerhytta» hvor Harald Grande (en krigsveteran) bodde fra 1956 til 1983. Det er ingen som klager på at de fryser etter å ha sett boforholdene der.

En kamp om styrkeforholdet mellom OHIF, LO, Bwood og Fair Play Bygg ble det også tid til. Det eneste vi tør si om det er at de eldste er fortsatt sterke 😊

Det er ingenting som er så tilfredsstillende som å bli slitne sammen, oppleve fellesnevner mellom fag og yrke, se muligheter til videre samarbeid og lære noe nytt.

Flere trær ble felt i skogen disse dagene (og gikk bokstavelig opp i røyk), deltagerne fikk seg et «møte» de garantert vil huske når året skal summeres opp – og OHIF fikk ny lærdom og inspirasjon til videre påvirkningsarbeid.

LAG VIS

31. oktober ble LAGVIS- utstillingen igjen åpnet – Denne gangen på Sentralen i Øvre Slottsgate.

[Lagvis](#) ble første gang gjennomført i 2019/2020, og involverer fagene møbel, tekstil og gullsmed. Håndverkere, lærlinger, elever og designere jobber i denne prosessen sammen ut fra et årlig gitt tema – Som ved denne utstillingen var «Samspill». Hensikten med prosjektet og utstillingen er å danne en plattform hvor fagmiljøene kan lære å av- og utfordre hverandre. Det er ikke perfekte prototyper som blir produsert, men et fantastisk utgangspunkt for å vise hva som bor i dagens- og fremtidens håndverkere og designere.

Hvordan fungerer det?

Designere sender inn konsepter til en jury som gjør en utvelgelse basert på tolkning av oppgave, estetikk og gjennomførbarhet. Etter juryeringen vil designerne og håndverkselevne/lærlingene bli satt i par og begynne arbeidet med å realisere prosjektet. Faglærere og designmentorer vil være tilgjengelige for veiledning og hjelp underveis. Designeren møter eleven/lærlingen jevnlig gjennom produksjonsprosessen. Prosjektene blir dokumentert underveis og prototypene fotografert til slutt.

De ferdige produktene i gull, møbel og tekstil blir presentert på utstillingen- LAGVIS.

Designermentorene for denne utstillingen var Marianne Bergskaug på GULL, Bror August på TEKSTIL og Anders Lian på MØBEL.

«Dette var morsomt og lærerikt!»

Anders Lian

Hva syns Mina Sofie Widerberg om å delta på LAGVIS?

Mina går det nye løpet Gull- og Sølvsmed med studiekompetanse på Edvard Munch videregående skole, og er en av deltagerne på utstillingen. Mina er også en av skuespillerne i ungdomsserien «VGS» på NRK - Og er OHIFs desember-håndverker i prosjektet «Mitt Håndverk». Vi har spurt henne tre raske spørsmål om hennes deltagelse i LAGVIS:

Hvorfor valgte du å gå Gull- og Sølvsmedlinjen på EM?

Jeg valgte å gå på gullsmedlinjen siden jeg ikke orket 3 nye år med bare studiespesialisering og ønsket å gjøre noe kreativt. I tillegg hadde jeg lyst til å lage smykker til meg selv og andre.

Hvordan syns du det var å være med på LAGVIS?

Jeg synes lagvis var veldig gøy å være med på, det ga oss mye kreativ frihet og mulighet til å utforske teknikker vi var nysgjerrig på. Det var en helt annen måte å jobbe på, og en mulighet til å vise hva jeg kan - og å være veldig fokusert på den kreative delen av gullsmedfaget fremfor det tekniske.

Hva tenker du LAGVIS bidrar med som ikke vanlig undervisning gjør?

LAGVIS gjør at elevene kan få friheten til å utforske hva de har lært i timene, og at de får satt den kreative delen av faget på prøve. Det gjør at vi får muligheten også til å gå bort fra de vanlige oppgavene som bare handler mest om kunsthistorie og teknikk - og lar oss tenke nytt og fritt.

Håndverkskonferanse i regi av Sparebankstiftelsen

Lørdag 25. november var det håndverkskonferanse i regi av Sparebankstiftelsen på Sentralen i Oslo.

Mer enn 200 deltagere møtte frem til en spennende formiddag, med fokus på markedet for godt håndverk.

Et generelt trekk ved presentasjonene fra håndverkerne, var bestillernes manglende kompetanse om hva som skulle kjøpes inn og det store spriket i priser man konkurrerer mot.

Det som øker betalingsvilligheten, er de gode fortellingene om produktet/tjenesten og medvirkning fra kunden f. eks ved å invitere kunden inn til kurs eller verksted. Hvor kommer materialene fra, hva gjør vi med dem og hvor lang er holdbarheten?

Motved (møbelsnekker på Hjerleid, Dovre) arbeidet en del med designere. De nevnte at man måtte være klar over at mye design når aldri en butikkhylle. En stor del av utfordringen var å lage produksjonslinjer som var effektive nok til å gi fortjenestemargin til både produsent og designer når man vurderte utsalgsprisen.

Husfliden snakket om at når de valgte å gå inn med et produkt var det viktig at produksjonskilden ikke tørket ut, og at håndverkerne evnet å levere over tid og skalere opp produksjonen hvis det «tok av». De snakket også om at det å få fart i salget kunne være en tidkrevende prosess, men de hadde hatt hell med å invitere produsenten til samling med de ansatte i Husfliden, for å fortelle produktenes historie og tilblivelse. Når de ansatte blir kjent med denne historien og klarer å gjenfortelle den, kan salget øke. Eldbjørg Hemsing spilte på sin ca. 300 år gamle Stradivarius-fiolin, og viste at lange sykluser og godt håndverk hører sammen. Antonio Stradivari skriver fremdeles håndverkshistorie, hver gang hun legger kinnet inntil og løfter buen.

Fag og Svennebrevutdeling

Årets andre og siste fag- og svennebrevutdeling ble gjennomført i Oslo Rådhus den 28. november. Nye og stolte fagarbeidere mottok sitt fag- og svennebrev fremfor venner, familie, opplæringskontor, opplæringsbedrifter og andre gjester. Arrangementet er et samarbeid mellom Utdanningsetaten og OHIF, og OHIF får dermed gleden av å dele ut svennebrevene.

Det ble delt ut svennebrev i bakerfaget (2), Frisørfaget (11), Gullsmedfaget (3), Kjole- og draktsyerfaget (4), Konditorfaget (6), Låsesmedfaget (3), Malerfaget (3), Mediografikerfaget (13), Murerfaget (2), Møbelsnekkerfaget (2), Profileringsdesignfaget (1), Rørleggerfaget (15), Smedfaget (1), Tømrerfaget (28).

Hovedtaler var daglig leder for WolrdSkills, Bjørnar Valstad.

Svenneprøvedalje i Konditorfaget

En kandidat ble ekstra overrasket da hun ble ropt opp på ny. Sofie Grendstad Takvam har ifølge sensorene levert en svenneprøve som de ikke har sett maken til. En sjelden og kjærkommen medalje ble gitt til en veldig fornøyde konditorsvenn 😊👏

I begrunnelsen sto det blant annet:

Sensorene har vurdert mange prøver gjennom årene, men denne mangler sidestykke. De har ikke sett maken til god utførelse både i planlegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjonsdel. I tillegg til at prøven er vurdert til meget godt bestått mener nemden den kvalifiserer til en medalje – Alle produktene er av særdeles god kvalitet. Kandidaten viser en spesiell god forståelse for prosessene i faget, er reflektert og har vist en sikkerhet og ro som imponerte. Utover dette er kandidaten positiv, talentfull og lærevillig – Og med en arbeidsglede som smitter over på kolleger og miljø.

Kandidaten kom fra Lærlingekompaniet og har vært utplassert hos Mendels AS under faglig leder Theo Romer.

Sammen med medaljen følger et håndskrevet diplom og et stipend fra Blikkenslagermester Oluf C. Johanssen og hustrus legat på kroner 13.000.

Foto: Oddbjørn Roksvaag, Vest Vind Media - [Sofie fikk sjelden svennebrevmedalje \(bakeri.net\)](https://www.bakeri.net)

En særdeles fortjent fagopplæringspris ble gitt til Opplæringskontoret for Ventilasjons- og Blikkenslagerfaget Oslo og Omegn med Sven Erik Knutsen i spissen. De har gjort en fantastisk flott jobb med å rekruttere flere til faget og øke antall opplæringsbedrifter. Under talen gikk det også en velfortjent takk til gode faglærere som Mads Lyngås på 2KEA på Kuben 🍌🍌

Så Kornmidlene – Lettere å være laug

Så Kornmidlene skal gjøre det lettere for laug å drive laugsaktiviteter som kurs, utstillinger, markeringer i laug et m.m. Hensikten er å få til flere aktiviteter i laugene – tett på fagene og medlemmene – organisert av medlemmene.

I praksis kan laug et ved dette så Korn-tiltaket få tilbake OHIFs årskontingent x 2,5 til laugsaktivitet. OHIF har budsjettert en økning i så Kornmidlene i 2024.

Søknader blir behandlet av representanter fra OHIF-styret.

Søknader som er godkjent i 2023:

- **Byggmesterforbundet Region Øst** – Mesterbrevutdeling sammen med murerne og malerne.
- **Oslo Kjole- og Draktsyerlaug** – Bokprosjektet «Kvinnekamp med nål og tråd - Kjole og draktsyerfaget gjennom 100 år».
- **Norges Møbeltapetserer- og Salmakerlaug** – Støtte til Mesterbrevutdanning.
- **Oslo Frisør- og Velværelaug** – Innlemming av bedrifter i den offentlige skolen/Undervisning.
- **Oslo Gullsmedlaug** – Studietur til Trondheim for å se kronjuvelene.
- **Oslo Kobber- og Blikkenslagerlaug** – Start av kvinnenettverk.
- **Oslo Malermesterlaug** – Juletreffest.
- **Oslo Snektermesterlaug** – Opptrening og oppfølging av kandidat til deltagelse i EuroSkills i Gdańsk.

Medlemslistene blir gjennomgått i disse dager og faktureres i slutten av januar – Det vil da være mulig for laugene å søke så Kornmidler i 2024 på grunnlag av disse.

Gå gjerne inn på våre nettsider www.ohif.no - Om OHIF - Fond og stipender – Så Kornmidler, og les mer om ordningen.

Med julehistorien «Desember» ønsker vi dere alle en riktig god jul!

av Eivind Andersen

Svære karer med nedsnødd fortid og ubrøyta framtid. Sterke. Tørste. De var ansatt i Christiania Transport. Det var julaften 1972. Byen het Oslo.

Solvår klappa jevnt på skrivemaskinen i det vesle kontoret i Kongensgate. Nisser pynta vinduskarmen. Et rødt kubbelys brant med ustø flamme.

Gamle Kopperud kom akkurat inn med nedsnødd frakk. Tjukk lue og fulle polposer. Skulle man få gutta til å løfte en finger tett før jul, måtte de være sikre på at polvarene var kjøpt inn før stengetid. Kopperud handla og bar poser. Solvår samla og sorterte. Gutta kjørte pianoer og flygler, i en rimet hovedstad. Tørste.

Utover dagen seig de inn på kontoret. Det var tid for julegratiale. Blå tiere med skolten til Nansen. Knitrende sedler. Hver sin konvolutt med snirklete skrift. Lathinnen, Granberg, Holmern, Nilsen og Engen.

Polposene klirra. Ble levert og betalt. Noen av gutta forsvant ut i porten. Noen kom tilbake igjen med svære konfektesker. Nå skulle Solvår få igjen for å ha redda polhandlinga. Den ene rausere enn den andre. Giverne lukta sprit. Smilene var store. Øya var blanke.

Solvår takka høflig og tok imot. Samla opp i en stabel bak pulten. 3. Juledag ville pipa få en annen låt. Det var like sikkert som at snøen gikk før sommer'n kom. Da var gutta blakke og trengte sjøl det som var gitt bort. Tilgodelapp het det. Sjokolade mot en pakke tobakk. Gule sedler. En sum i hjørnet. Kunne brukes i januar.

Det skumrer tidlig på en julaften i Oslo. Lyseblått vinterlys mot mjuk snø. Solvår tok sin vanlige runde i bakgården. Tomt. Johannesen hadde låst til kjelleren. Det var julestille. Porten seig i med kalde knirk. Nå var det ikke arbeid igjen før 3. juledag. Et hav av høytid lå foran.

Bror og søster dreiv i transporten. Kåre og Solvår. Kåre hadde reist hjem. Solvår var den siste som gikk.

Klokka fem ble jula ringt inn. Det klang dempa over snø. Lyden var knapt hørbar oppe under Grefsenåsen. Kåre baksa seg frem til et langt sementrør med tepper foran åpningene. Skårvik hadde vært borte fra jobb noen dager. Nå lå han her i røret sitt og drakk. Det ble ei kort medarbeidersamtale. Mest God Jul. Vi sees i romjul. En boks med mat stod igjen i røret.

Hos Kåre og Eldrid på Årvoll, samla familien seg. En leilighet i 4. etasje. Inn til høyre. 1500 kr i innskudd. Ungdommens boligbyggelag. 2000 kjøretimer med trillebår. Dugnad. Det var Kåre som trilla. Ikke rart det blei transporten som levevei. Tre rader med fliser over badekaret. Et palass. Stua var liten. Hjerterommet var stort.

Solvår kom med onker'n på slep. Bestefar og bestemor fra Kampen. Røde lys på bordet. Bestefar sklei inn på barnerommet og døra smatt i. Ungene samla seg rundt han som kunne fortelle. Og det gjorde han. Da døra gikk opp, kom de ut med et kumlokk hver og store barneøyne. Nå var det Jul.

De satte seg pent til bords. Julegrana blinka i kroken. Lukta av ribbe og surkål. Rød duk. Glede. Forventning.

Akkurat da våkna en mann av at noe sklei forbi ansiktet. Noe vått og halvmjukt. En katt? En ball? En Rotte!

Nilsen hylte og krumma seg sammen. Slo ut med albuen. Traff. Halvveis. Rotta smatt ned og pilte innover kjellergolvet. Nilsen spydde. Hvor var han? Hva skjedde? Hvorfor var det så mørkt? Hvorfor var han så klein?

Han spydde en gang til og forsøkte å kreke seg opp på baken. Jorda snurra rundt i mørket. Han kunne ikke se stort. Tørka spyet av hendene og kjente at mye hadde havna på skjorta. Tørka det bort. Mørkt som en sekk.

Tankene begynte å falle i mønster. Nei, han var ikke tilbake på Bastøy. Han var voksen. Hadde jobb. Det var like innpå jul. Han var i Oslo. Det hadde vært en vanlig dag. Levert konsertflygel i Aulaen. Julekonsert.

Steinway. Forsiktig opp steintrappene fra gårdsplassen. 2,80 flygel, 600 kg - minst. Holmern hadde bundet løftestroppen sin for langt ut, så han hadde sjøl fått vekta så lua klemte over trappekulene. Holmern, den luringen. Det lukta spy. Det var mørkt. Det var julaften.

Han var temmelig sikker nå. De hadde vært inne hos Solvår og henta polposene. Med luntende forventning hadde de gått ned i kjellern for å prøvesmake varene. De var da flere? Minst tre. De hadde vært tørste alle. Ei halv flaske Hana hadde han hatt. Blei ravende full, du. Satt litt. Duppa litt. Sovna.

På Årvoll gikk dansen rundt treet. Glade Jul, Hellige Jul. Pakkene lyste mellom barnålene. Kåre spilte. Etterpå ble gavene pakka opp. Alle fikk. Veslegutten hadde ønska seg rattkjelke med håndbrems. Hadde allerede regna seg fram til ingen av disse pakkene var store nok til slike kjelker. Selv om den kom i to deler. Pakkene var for små. Votter og sokker. Ei ny skilue med dusk. Vel og bra. Men rattkjelke da? En slik som Bjørne hadde. Det hadde vært noe det. En første juledag på jordet. Med egen rattkjelke. Egen håndbrems. Vel, slik ble det ikke i år. Han svelget. Kanskje neste år.

Skårvik satt oppe i røret sitt. Matboksen holdt han i fanget. Fire lys brant. De ga en lunk. De var ikke røde. Ute krøyp kulda mot 12 minus. Det skøyt frostrøyk ut av munnen på Skårvik. Fire stykker feit ribbe, potet, tyttebærsylte og surkål. Et herremåltid. Ennå hadde han ei hel ei med seksti igjen. Ja, den jula var ikke så verst!

Solvår måtte så smått ut i trappa. Opp en halvetasje og ned igjen. Med en diger rusk av en pakke under armen. Det kom et hikk fra Veslegutten. Han svelget. Håndbrems. Ordet før som en pil gjennom barnehodet. Da papiret var flerret av stod en spiller ny trekjelke med stålmeier og ratt og håndbrems, og lyste i gangen. Veslegutten lyste med. Han blusset. Den største rikdom på jorden var hans. Det var Julekveld på Årvoll.

Nede i Kongensgate banka tømmermennene julesang med hammer i Nilsens hode. Han skalv. Kaldsvetta. Forsøkte å ta seg fram til trappa. Følte seg vei i mørket. De gamle steinveggene var kalde. Hånda greip i fuktig spindellev. Hodet traff et skarpt hjørne. Det verket.

Endelig fant han trappa opp til bakgården. Svake lysstrimer skar inn fra gårdsrommet. Døra var gammel. Den var av eik. Den var låst. Nilsen rista i døra. Brølte. Skalv. Tok rennefart. Kasta seg mot eikeplankene. Ble kasta tilbake. Ned trappa. Lå som en klut. I bønn.

I rommet innenfor hørte han rottene forsyne seg med oppkast. Han gråt.

Første Juledags morgen. Kongen på jordet. En liten gutt med rød dusk. Stod på høyden. Hånda gikk fram og tilbake i lufta. Stod han og skyggeboksa uten skygge? Eller sveiva uten sveiv? Han øvde på håndbremsen! Straks skulle han sette utfor en hardtrampa akebakke under lysblå himmel. I vill kappkjøring med Bjørne. Han skulle i kirken. Men det var en evighet til. Det knirka under lobbene. Første juledags morgen.

I Kongensgate var det stille. En mann gikk langsomt bortover mot festningen. Kaldt knirkeføre. Hørte han en lyd? Neppe. Det var ingen som jobbet i dag. Han strammet skjerfet og trasket videre. I kjelleren lå Nilsen i en krok. Rottene brydde seg ikke mye om ham lenger. De svinsa forbi der de lystet. Sulten gnog i ham. Han hadde vært ved trappa. Lyset fra eikedøra var blitt sterkere. Det måtte være første juledags morgen.

Det ble kveld på Årvoll. Med røde roser i kinna satt ungene og spiste kveldsmat på kjøkkenet. Julerull og lefse. Gombe fra Nordfjord. Termometeret ute viste minus 15. Kåre verka etter å komme ned i Kongensgate. Lastebilene burde startes, for å gå seg varme. 3. Juledag måtte alle være i drift.

Ungene ville visst på skitur fra Stryken. Nei, han fikk føye dem og hente fram skia. Et furubål på Stålmyrene 2. juledag måtte det bli. Han fikk heller stå opp klokka fem 3. dag.

I kjelleren var det mørkt. Nilsen krøyp sammen i kulda. Pusten gikk i kjappe hiv. Det var angst. Den samme kvelende følelsen som på Bastøy. Det var mange år sia nå. Fanget. Ei grense stengte. Han var innafor. Aleine. Han og Rottene. Som Bastøy.

Under Grefsenåsen stakk Skårvik et svartmuska hue ut av røret. Spydde. Ute. For mye fett i denne julematen. Var ikke vant til slik kost. Gnei seg over munnen med håndbaken. Gjøre fra seg ute. Ikke bli våt. Reinslighet er viktig, mumla Skårvik og tetta teppet godt igjen.

3. Juledag var kald og klar. Den som hadde fri kunne smøre Madshusskia med grønn voks og skli inn i brudestasen til frøken Nordmarka. Den som ikke hadde fri, måtte på jobb.

I Kongensgate gikk Johannesen gjennom gården for å åpne til kjelleren. Da lyset fra døra nådde bunnen av trappa, peip han i. Det lå en klump i der nede. Var det et menneske? Det rørte på seg. Det var Nilsen.

Solvår føyk opp til Baker Nordby og kjøpte mat, melk og skoldhet kaffe. Nilsen skalv. Satt en stund. Spiste. Det var vintermorgen. Byen våkna til liv. Jula var over.

Nilsen reiset seg. Spurte hvem han sku verra med i dag.

Gikk ut til lastebilen. Den stod og knurra i tørr snø.

Foran ham gikk Holmern og Engen.

Svære karer med nedsnødd fortid og ubrøyta framtid.

Sterke. Tørste.

